

Εφημερίδα : «Η Βραδυνή»

Κριτική θεάτρου : Μαρίκα Θωμαδάκη

«Θέατρο Βεάκη»

Αλεσάντρο Κασόνα : «Τα δέντρα πεθαίνουν όρθια»

Απόδοση-σκηνοθεσία : Γιάννης Βούρος

Σκηνικά-κοστούμια : Χριστίνα Κωστέα

Φωτισμοί : Αλέκος Αναστασίου

Μουσική επιμέλεια : Ιάκωβος Δρόσος

Ερμηνεύουν : Μάρθα Βούρτση, Ιάκωβος Ψαρράς, Γιάννης Βούρος, Εβελίνα Παπούλια, Χρήστος Ευθυμίου, Ανδριανή Τουντοπούλου, Γιώργος Χαλεπλής, Στάθης Νικολαΐδης, Σαλίνα Γαβαλά.

Όταν η πραγματικότητα συνθλίβει, τότε ο άνθρωπος αναζητεί την ουτοπία, τον αγγελικά πλασμένο κόσμο των λυτρωτικών ψευδαισθήσεων. «Τα δέντρα πεθαίνουν όρθια» του Αλεσάντρο Κασόνα είναι ένα έργο που μπορεί να διεκδικεί την διαχρονική επικαιρότητα όσο υπάρχουν στον κόσμο δυνάστες της ψυχής και κλέφτες των ονείρων. Το έργο του Ισπανού δραματουργού παρουσιάζεται με ιδιαίτερη ευαισθησία στο θέατρο Βεάκη, σε απόδοση και σκηνοθεσία του Γιάννη Βούρου, ο οποίος κατορθώνει τελικά να στήσει μια παράσταση άρτια από απόψεως ρυθμού.

Ο σκηνοθέτης στηρίζεται στο μέτρο του Κασόνα παρακολουθώντας με προσοχή την δομή του έργου και την λογική εκφορά των καταστάσεων από τους ήρωες της πλοκής. Δικαίως ο κ. Βούρος δίνει αστυνομική ταυτότητα στο έργο από την αρχή, τοποθετώντας έτσι τον θεατή σε θέση αναμονής του αναπάντεχου ή και του ανατρεπτικού στοιχείου. Ως εκ τούτου, η παράσταση αποκτά υφολογία του ‘σασπένς’ και κρατάει αδιάπτωτο το ενδιαφέρον του κοινού. Πρέπει ωστόσο να πούμε ότι στο επίπεδο της αισθητικής της παράστασης ο σκηνοθέτης μπερδεύεται, κατά πάσα πιθανότητα, γι’ αυτό και στην αρχή κυρίως παίζει με το γκροτέσκο αποφεύγοντας ίσως τις διευκρινίσεις γύρω από την αισθητική κατηγορία την οποία υποστηρίζει και προβάλλει.

Οι πρώτες λοιπόν σκηνές της παράστασης δείχνουν αμηχανία εκ μέρους της σκηνοθεσίας και προκρίνουν το δίλημμα της επιλογής ύφους, μετατρέποντας τον άξονα ερμηνείας της αισθητικής σε ερμηνευτικό αδιέξοδο της θεματολογίας. Εντούτοις, ο κ. Βούρος ξαναβρίσκει γρήγορα το νήμα εξόδου στην κλασική γραμμή του έργου, του οποίου τονίζει και προβάλλει την έντονη βιωματικότητα και, συνακολούθως, την συγκινησιακή φόρτιση των επιμέρους σκηνών, οδηγώντας την παράσταση στην κορύφωση και στην καθαρική πρόταση του τέλους.

Την παράσταση στο θέατρο ‘Βεάκη’ αξίζει να την απολαύσει το αθηναϊκό κοινό όχι μόνο γιατί τα ηθικά διδάγματα τα χρειαζόμαστε πάντα και ιδιαίτερα τώρα, αλλά γιατί το έργο του Αλεσάντρο Κασόνα και τα μηνύματά του τα υποστηρίζουν με την ανυπέρβλητη υποκριτική τους τέχνη δύο ιερά πλέον τέρατα της σκηνής μας, η Μάρθα Βούρτση και ο Ιάκωβος Ψαρράς. Η

απόλαυση του να παρακολουθείς καρέ-καρέ το γενναιόδωρο ξεδίπλωμα του ταλέντου αυτών των δύο ηθοποιών είναι νομίζω μια μοναδική εμπειρία εισόδου στα άδυτα της επικοινωνίας ανάμεσα στη σκηνή και στην αίθουσα του θεάτρου.

Η Μάρθα Βούρτση, στον ρόλο της Γιαγιάς και ο Ιάκωβος Ψαρράς, στον ρόλο του Μπαλμπόα δημιουργούν ένα σπάνιο ζεύγος δυνάμεων, του οποίου οι εκφραστικοί χρωματισμοί λειτουργούν με αντανakλάσεις που συμπαρασύρουν ευεργετικά το σώμα του θιάσου. Οι δύο ηθοποιοί επιτυγχάνουν την ουδετεροποίηση των χωροταξιακών δεδομένων, στα οποία προσκολλάται δυνητικά ο δραματικός λόγος, καθυποτάσσοντας την πληροφορία στο βαρύ φορτίο της συγκίνησης και της συνακόλουθης ηθικής ανάτασης. Η κ. Βούρτση επιβάλλει καταλυτικά την παρουσία της στον χώρο δίνοντας ειδική βαρύτητα στον ρόλο της μέσα από μια ειλικρινή ενσάρκωση του προσώπου και της ποιότητας στην οποία αναφέρεται η ηρωίδα του Κασόνα. Απαράμιλλη στην τεχνική της η ηθοποιός δίνει με το σωστό μέτρο τις διακυμάνσεις των καταστάσεων της ‘οικείας ηδονής’ μέχρι το κρεσέντο του ‘φινάλε’ που υπογραμμίζει την συμμετοχή του κοινού στα ‘φοβερά και ελεεινά’, που εκθέτει από σκηνής ο συγγραφέας. Ομοίως, ο Ιάκωβος Ψαρράς ‘νομοθετεί’ στον μικρόκοσμο των ακρωτηριασθέντων ιδανικών, πλάθοντας, με τον δικό του, θεατρικά γοητευτικό τρόπο, μια πανανθρώπινη περίπτωση, γενική και συνάμα ασφυκτικά προσωπική στο σύμπαν του καθενός. Ο κ. Ψαρράς οδηγεί τον ήρωά του στις παρυφές της παγκόσμιας συμπόνιας και στα καθημερινά περιστατικά αλληλεγγύης.

Η Εβελίνα Παπούλια, στον ρόλο της Ισαβέλλας, βαδίζει στους δρόμους των δύο βετεράνων συμπαιχτών της και έχω την εντύπωση ότι τα πάει πολύ καλά. Η κ. Παπούλια έχει δείξει στο πρόσφατο παρελθόν ότι μπορεί να δώσει κάτι δυνατό στο σανίδι. Ο φετινός της ρόλος επιβεβαιώνει αυτή την διαπίστωση, η οποία αποκτά ιδιαίτερη σημασία αν σκεφθεί κανείς τους κινδύνους που ελλοχεύει ένας φαινομενικά μονοεπίπεδος ρόλος. Τελικά, η Εβελίνα Παπούλια κάνει την υπέρβαση χαρίζοντας στον εαυτό της μια σκηνική επιτυχία με προοπτικές συνέχειας.

Ο Γιάννης Βούρος, ως Αντόνιο (Μαυρίκιος) εμφανίζεται ασυγκίνητος, βιαστικός και σχεδόν ξένοιαστος σαν να τελείωσαν τα βάσανά του με το έργο. Αυτό είναι το λάθος του και, φοβάμαι, το λάθος πολλών ηθοποιών που σκηνοθετούν τον εαυτό τους.

Ως αληθινός Μαυρίκιος ο Χρήστος Ευθυμίου δεν κατορθώνει να πείσει το κοινό ούτε για την καθαρότητα των προθέσεων του ήρωα, ούτε για ενδεχόμενη αμφιταλάντευση.

Πολύ συνεπής στον ρόλο της (Γενοβέφα) η Ανδριανή Τουντοπούλου δίνει μια δυναμικά ποιητική νότα στις σκηνές όπου εμφανίζεται. Αντίθετα, η Σαλίνα Γαβαλά ως Γραμματέας υπερτονίζει το ήδη υπέρμετρο στοιχείο της υφολογίας του πρώτου μέρους του έργου, δημιουργώντας μια ανώφελη διαχωριστική γραμμή, σύμφωνα βέβαια με την σκηνοθεσία. Άλλωστε, στον

χώρο αυτό του Α' μέρους αναπτύσσονται με ακρίβεια και σε περισσότερους του ενός ρόλους οι ηθοποιοί Γιώργος Χαλεπλής (Πάστορας και Κυνηγός) και Στάθης Νικολαΐδης (Ταχυδακτυλουργός και Ζητιάνος).

Τέλος, οι σκηνογραφίες και τα κοστούμια της Χριστίνας Κωστέα εξυπηρετούν το ιδιάζον 'χρώμα' των προσώπων και των στιγμιοτύπων της πλοκής, ενώ οι μουσικές επιλογές του Ιάκωβου Δρόσου προβάλλουν το συναίσθημα των ηρώων κάτω από την εξαιρετική ποικιλία φωτισμών του Αλέκου Αναστασίου.

Δημοσίευση: 8/11/2004